

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☒ Fax: 472-8860

Vj-27/2004/22.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az **Aqua Plastech Kft.** (Hajdúsámson) ellen indított versenyfelügyeleti eljárásban tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

1. A Gazdasági Versenyhivatal által megindított versenyfelügyeleti eljárás célja annak megállapítása volt, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8., 11., illetve 21.§-ának rendelkezéseit

- az általa megkötött hasznosítási szerződésekkel,
- az általa gyártott szikvizes palackok értékesítésével kapcsolatban,
- az általa gyártott szikvizes palackról a fogyasztóknak adott tájékoztatással.

II.

Az eljárás alá vont

2. Az eljárás alá vont 1996-ban kezdte meg tevékenységét. Fő tevékenysége szikvízgyártás és a szikvízgyártáshoz kapcsolódó eszközök (palackok, rekeszek, gépek, berendezések) gyártása.

Szikkvizet a székhelyén (Hajdúsámson) és tíz másik településen, köztük Debrecenben értékesít.

3. A Gazdasági Versenyhivatal korábban már két eljárást folytatott le az eljárás alá vonttal szemben.

3.1. A Gazdasági Versenyhivatal Vj-56/2000. szám alatt eljárást indított az eljárás alá vonttal szemben, miután tudomására jutott, hogy tevékenysége során egyes palackfelhasználó szikkvízgyártó esetén elzárkózik a vállalkozás által gyártott palackok értékesítésétől, illetve felmerült a gyanú, hogy több szikkvízgyártóval összehangoltan egyéb vállalkozások kizorítására törekszik. Az eljárás alá vont általa megkötött hasznosítási szerződés 4. pontja rögzítette, a megállapodás nem terjed ki a mintaoltalom alá eső tárgyak gyártására, illetve nem ad a hasznosító számára kizárólagos hasznosítási jogot a mintaoltalom tárgyai vonatkozásában, így „a jogosult akár időbeli, akár területi korlátozás nélkül harmadik személynek is adhat engedélyt a minták és a védjegy hasznosítására, kivéve a jelen szerződés mellékletét képező hasznosítási területet, ahol is a kizárólagos hasznosítás joga a használót illeti meg.”

A Versenytanács az eljárást megszüntette, mivel álláspontja szerint az eljárás alá vont által megkötött hasznosítási szerződés 4. pontjában megfogalmazott területi elv megvalósítaná ugyan a Tptv. 11.§-a (2) bekezdésének d) pontjában foglalt tényállást, azonban ez a határozat meghozatalakor nem esett a tilalom alá, mivel az eljárás alá vont piaci részesedésére tekintettel csekély jelentőségű volt.

A Versenytanács szerint az eljárás alá vont nem volt gazdasági erőfölényben, így azzal nem élhetett vissza. A piacon jelentős számú versenytárs volt jelen, a máshozfordulás lehetősége és a helyettesíthetőség jelenleg fennállt, így nem volt lehetősége az eljárás alá vontnak arra, hogy gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagy mértékben függetlenül folytassa.

3.2. A Versenytanács a Vj-57/2001. számú eljárást is megszüntette az eljárás alá vonttal szemben. A Versenytanács megállapította, az eljárás alá vont a 4. pontban megfogalmazott területi kizárólagossági elvet mellőzte. Az nem volt kizárható, hogy ez a szerződéses kikötés a gyakorlatban továbbra is érvényesült, azonban az eljárás alá vont piaci részesedése 4%-os volt, továbbra sem lépte át a csekély jelentőség 10%-os küszöbértékét. Az ügyben a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megvalósítása sem merült fel.

III.

Az érintett piac

4. A Tptv. 14.§-ának (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a vizsgált termék vagy szolgáltatás (áru) és a földrajzi terület figyelembevételével, ezek kombinációjaként kell meghatározni. Az eljárással közvetlenül érintett árun túlmenően a piacmeghatározás szempontjából a (2) bekezdés alapján figyelembe kell venni az azt - a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel - ésszerűen helyettesíteni képes árukat (keresleti helyettesíthetőség), valamint a kínálati helyettesítés szempontjait. A Tptv. 14.§-ának (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru

értékesítője nem vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

III/1. Az érintett termékpiac

5. A termékpiacra tekintetében az érintett piac elsősorban a szikvíz, másodsorban a különféle méretű műanyag szikvizes palackok (flakonok) piaca.

A szikvíz piac

6. A szikvíz széndioxiddal dúsított ivóvíz, amelyet szifonfejjel ellátott, újratölthető PRB műanyag palackban, egyszeri használatra alkalmas PET műanyag palackban, üveg palackban, illetve ballonban hoznak forgalomba. A 8805/95. sz. MSZ. szikvíz-szabvány szerint a szikvizet célszerű kék színű palackba tölteni, de ezt nem írja elő kötelezően. A szabványban rögzített forgalmazható műanyag palackok űrtartalma 25 liter, 2 liter, 1,5 liter, 1 liter és 0,5 liter. A szabványszerű üvegpalack 1 literes.

7. Palackozás előtt a szikvízüzemek a rendelkezésre álló ivóvizet – szükség esetén – előkezelik (lágyítás, szűrés, tisztítás, hűtés, gáztalanítás, stb.). A szikvíz készítésének legfontosabb része az az eljárás, amelynek során az ivóvizet zárt rendszerben, nagy nyomással széndioxiddal telítik, palackozzák. A palackban ennek hatására a névleges űrtartalom kb. 85%-a szénsavas ivóvíz és 15% gáztér, amelyben sűrített széndioxid van. Ez utóbbi „hajtja ki” a vizet a palackból, ahol tehát viszonylag nagy nyomás van.

8. A szikvizes palackokban lévő szikvíz lényegében szódavíz, amely széndioxiddal dúsított csapvíz. A szódavíz minősége a felhasznált ivóvíz minőségétől, illetve a gyártási technológiától függ. Hagyományosan kisebb, illetve közepes nagyságú vidéki településeken értékesítik, de megtalálhatók egyes nagyobb városok kisebb elárusító helyein is. Nagyobb kiskereskedelmi üzletláncok a terméket rendszerint nem forgalmazzák.

9. 1999-ben mintegy 3.000 vállalkozás, kb. 20 millió palack szikvizet forgalmazott. A palackozott szikvíz érintett hazai piacán jelenleg mintegy 1.500 kisebb-nagyobb üzem működik. A vizsgálat által becsült forgalom is mintegy a négy évvel ezelőttinek a felére esett vissza. A piacon túlkínálat van, a vállalkozások kapacitása nincs kihasználva, mindazonáltal az Országos és Budapesti Szikvízkészítő Ipartestület tájékoztatása szerint az 1.500 szikvízüzem arányos területi elosztásban a hazai fogyasztói igényeket tökéletesen kielégíti.

A szikvizes palackok piaca

10. Jelenleg csak az újratölthető PRB palackokra vonatkozóan vannak hatályban szabványi előírások. Az egyszeri használatra tervezett PET palackok esetleges újratöltésre való alkalmasságát semmilyen hatóság nem vizsgálja. A PET palackokat és tartozékaikat a „Fodor József” Országos Közegészségügyi Központ Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézete vizsgálja és engedélyezi. Ennek során csak azt ellenőrzik, hogy a palackból, a fejből stb. kioldódik-e egészségre ártalmas anyag.

11. Az egyutas és a többutas palack anyaga ugyanaz, azonban a többutas palackba több mint kétszer annyi anyag van. A palackok gyártásához ún. előforma szükséges, amelyet részben magyarországi vállalkozásoktól, részben importból szereznek be a palackgyártók.

12. Magyarországon jelenleg több mint húszféle szikvizes palackot forgalmaznak. A többutas palackok árában jelentős különbségek nincsenek.

A szikvízkészítő vállalkozások döntően az 1,1, a 1,5 és a 2 liter bruttó űrtartalmú többutas (többször újratölthető) műanyag palackot alkalmazzák, de más űrtartalmú palackok is forgalomban vannak. A palackok különbözhetnek egymástól formájuk, súlyuk, színük, minőségük, a gyártási technológiájuk, a méretük és az áruk tekintetében is, illetve eltérő a rajtuk lévő feliratozás módja és formája. Egy szikvíztöltő berendezéssel jellemzően többféle műanyag palackba is lehet szikvizet tölteni.

A palackok átlagos forgási ideje két év, ami után a forgalomból kivonásra, illetve kicserélésre kerülnek.

13. A műanyag szikvizespalackok gyártásához használt berendezések használatával, az ún. előforma kicserélésével, sokféle műanyag palack előállítható, illetve fordítva, más műanyag palack előállításához használt berendezések egyszerűen átállíthatók szikvizes palackok gyártására. Egy műanyag szikvizes palackokat gyártó üzem felállításának beruházási költségei lényegében véve megegyeznek a berendezés bekerülési költségével (90-95%), a fennmaradó (5-10%) részt az előforma bekerülési költsége teszi ki.

14. Jelenleg több magyarországi székhelyű vállalkozás foglalkozik műanyag szikvizes palackok gyártásával és forgalmazásával. A vállalkozások jelentős kihasználatlan kapacitással rendelkeznek, s a piacra lépésnek sincsenek jelentős akadályai. Egyes piaci szereplők szerint a palackok a hazainál is kedvezőbb áron importálhatók.

15. A vizsgálat által feltárt adatok szerint a 2002. évben az eljárás alá vont piaci részesedése meghaladta a 35%-ot, 2003-ban pedig 47%-ot tett ki.

Az eljárás alá vont a „D-SODA WATER” palackon kívül öt másik palackot is gyárt, köztük 1,5 és 2 literes PRB palackokat. Míg a 2002. évben az eljárás alá vont által értékesített palackok többségét a „D-SODA WATER” palackok adták, 2003-ban és 2004-ben már az összes értékesített palack 40%-át sem tették ki, azzal, hogy 2004-ben lényegesen, mintegy 40%-kal csökkent az eladott „D-SODA WATER” palackok darabszáma.

A szikvíz és a szikvizes palackok piacának kapcsolata

16. A jelen eljárás tárgyát képező érintett termék elsődlegesen az újratölthető palackokban forgalomba hozott szikvíz. Az eljárás során külön vizsgálandó vertikális piacként kell meghatározni a göngyölegként szolgáló szikvizes palackok érintett piacát. A palackos szikvíz, illetőleg az újratölthető szikvizes palackok versenyjogi értelemben egymáshoz vertikálisan kapcsolódó piacok, amelyekben a verseny helyzete külön-külön és egymással összefüggésben is vizsgálható. A palackozott szikvíz előállításához – a szikvizes palackokon túlmenően – egyéb eszközökre, berendezésekre, előformára, technológiára, stb. is szükség van, amelyet rendszerint „csomagban”, egy bizonyos technológiához és/vagy berendezéshez kötődően vesznek meg. Ezért ezen, a palackos szikvíz forgalmazásához ugyancsak vertikálisan

kapcsolódó piaci szegmenszet a továbbiakban szikvíztöltési technológia és berendezések piacának nevezzük.

17. Az érintett termékpiac két vertikális szegmensén meglévő verseny helyzetének, valamint a két kapcsolódó piac egymásra hatásának van jelentősége: a szikvíz, illetve a műanyag újratölthető 1, 1,5, illetve 2 literes palackok piacának. A két piac kapcsolatáról megállapítható, hogy a palackok iránt más célból, minthogy abba szikvizet töltsenek, kereslet nem mutatkozik. A palack mint input iránti keresletet tehát közgazdasági értelemben a szikvíz iránti kereslet határozza meg. Ebből a jelen eljárás tárgyát illetően az következik, hogy a palackok piacán esetlegesen megvalósult versenykorlátozás hatását nem önmagában ezen a piacon, hanem elsősorban a szikvízpiaci versenyre gyakorolt hatásán keresztül kell versenyjogi szempontból értékelni.

A szikvíz piac, az ásványvíz piac és a palackozott szénsavas ivóvíz piac

18. A Versenytanács szerint a szikvíz, a palackozott szénsavas víz és az ásványvíz piac szénsavas termékei keresleti szempontból nagymértékben ugyanazon fogyasztói szükséglet kielégítésére szolgálnak.

19. A szénsavas ásványvíz helyettesítheti a szikvizet, hiszen ugyanarra használhatók és még a csapvízből készül szikvízhez képest többelhasználható is van az ásványi anyagok jótékony hatása miatt. A korábbi években a helyettesítést lényegesen korlátozó tényezőnek csak az átlagos fogyasztói árban meglévő számottevő különbség minősülhetett. Az ásványvíz piacán ugyanakkor az elmúlt időszakban megjelentek az olcsó, 40-50 Ft/1,5-2 literes termékek, amelyekhez jellemzően nem társul egyéb költség (betéti díj), s nem szükséges azt visszaszállítani a kereskedelmi egységbe.

Amint azt a Vj-140/2004. számú ügyben ismertté vált, az elmúlt évtizedben az ásványvízfogyasztás többszörösére nőtt. 1998-ban az egy főre jutó éves ásványvízfogyasztás csak 23,2 liter volt, a 2004. évre már 68 litert prognosztizáltak. Az elkövetkező években - az uniós fejenkénti 80-100 literes átlag eléréséig - az ásványvízfogyasztás további növekedése várható. A magyar ásványvízpiac összforgalma 2003-ban meghaladta a 600 millió litert, a 2004. év I. félévében 280 millió liter került értékesítésre.

A magyarországi ásványvízpiacra a termékek három fő típusa különböztethető meg, a szénsavas, az enyhén szénsavas és a szénsavmentes termékek. A fogyasztók a szénsavval dúsított ásványvizeket részesítik előnyben, az éves szinten eladott összes mennyiségnek ez adja a 69%-át, amely mellett 24% a szénsavmentes, 7% a szénsavval enyhén dúsított ásványvizek részesedése.

Az ásványvizek többsége műanyag, azon belül is az egyutas csomagolásban kerül forgalomba. A visszaváltható palackok részesedése folyamatosan csökken. Jellemzően a 1,5 literes PET-palackos (a vendéglátásban a 0,33 literes kiszerezésű) termékek a legkeresettebbek.

Az elmúlt években a korábbi ásványvizek mellett számos új termék jelent meg a piacon. A piac növekedése együtt járt az ásványvíz márkák intenzív marketingtámogatásával. Bővült a kereskedelmi láncok saját márkás termékeinek részaránya (ezen ásványvizek részaránya ma már körülbelül 28-29%).

20. A palackozott szénsavas ivóvíz ugyancsak helyettesítheti a szikvizet. A rendelkezésre álló adatok szerint a magyar szikvízpiac kb. 10%-os részesedéssel bír a palackozott szénsavas ivóvíz piacon (nem beleértve az ásványvizeket és a különféle üdítőket).

21. Az ásványvízpiac forgalmi adatai alapján megállapítható, hogy a szénsavas ásványvizek forgalmához képest a palackos szódavizek forgalma az előbbinek néhány százaléka. Az is megállapítást nyert, hogy a palackozott szénsavas ivóvíz piachoz viszonyítottan is alacsony a szikvíz termékek forgalma.

Következésképpen, ha a szénsavas ásványvizek, illetve a palackozott szénsavas ivóvizek a jelen eljárásban részét képeznék a palackos szikvizek által érintett piacnak, akkor szikvízforgalmazó vállalkozás akkor sem lehetne gazdasági erőfölényben, ha az egész iparág egyetlen vállalkozás irányítása alatt állna. A Versenytanács szerint ugyanakkor további vizsgálat nélkül nem állítható megalapozottan, hogy az ásványvizek vagy az egyéb palackozott szénsavas ivóvíz termékek helyettesítik vagy nem helyettesítik a palackos szódavizet a fogyasztó számára. E vizsgálat hiányában a Versenytanács a szűkebb piacból, a szikvíz piacból vizsgálta meg, megállapítható-e, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a Tpv. rendelkezéseit.

III/2.

Az érintett földrajzi piac

22. Érintett földrajzi piacnak mind a szikvíz, mind pedig a palackok tekintetében Magyarország egész területe minősül.

IV.

Az eljárás alá vont versenyjogi értékelés tárgyát képező magatartása

23. Az eljárás alá vont tulajdonosa egy sajátos szikvizes palackok fejlesztett ki, s arra a Magyar Szabadalmi Hivatal D9800230/4. számú 1999. április 1-én kelt határozatával ipari mintaoltalmat kapott (lajstromszáma: 87816). Palackokon található feliraton lévő „D-SODA WATER” szóösszetételre az eljárás alá vont 1999. július 21-én védjegyoltalmat kért.

A palackok csomagolásán először megjelenő „nemzetközi szabadalommal védett”, majd „nemzetközi ipari mintaoltalommal védett” jelölés nem felelt meg a valóságnak, hiszen az eljárás alá vont a „D-SODA-WATER” felirat tekintetében ábrás védjegy, a csomagolóanyag és az ahhoz tartozó felirat tekintetében színes térbeli védjegy jogosultja volt. Az eljárás alá vont a Fővárosi Ítéltábla 2003. szeptember 2-i ítéletének kézhezvétele után a forgalomban lévő palackokról törölte a „Nemzetközi Ipari” szavakat és ugyanezt tették a vele hasznosítási szerződést kötött vállalkozások is. Ezt követően a „Térbeli védjeggyel védett csomagolás” feliratot tüntették fel az eljárás alá vont által gyártott palackokon.

24. Az eljárás alá vont 1999. év közepéig minden hozzáforduló szikvízgyártóknak eladott újfajta palackot. Ezt követően mintegy félévi átmeneti időszak után már csak hasznosítási szerződés megkötésével létesített üzleti kapcsolatot. 1999-től 35 vállalkozással kötött hasznosítási szerződést.

25. Az eljárás alá vont által megkötött hasznosítási szerződésben a felek megállapodnak abban, hogy az eljárás alá vont - meghatározott licencia díj ellenében - határozatlan időtartamra engedélyt ad a hasznosítónak az ipari oltalomban védett flakontároló és szikvízes flakon, valamint a „D-SODA WATER” szóvédjegy gazdasági tevékenysége során történő használatára, illetve hasznosítására. Az ipari minták és a szóvédjegy hasznosítását a használó csak személyesen, gazdasági tevékenysége keretében végezheti, azt harmadik személynek semmilyen formában nem adhatja át. A felek megállapodnak továbbá abban, hogy az eljárás alá vont a szerződés keltétől számított három évig a saját szikvíz termékét is gyárthatja, azonban ezen átmeneti idő alatt - a lehetőségek alapján - folyamatosan növelnie kell a szerződéssel érintett termékek arányát akképpen, hogy az átmeneti idő letelte után a hasznosító már csak ezen szikvíztermékeket gyárthatja és forgalmazhatja. Ennek érdekében a hasznosító vállalja, hogy az átmeneti időszak alatt évente meghatározott számú, a szerződés tárgyát képező szikvízes flakont hasznosít. A szerződés szerinti kizárólagosság nem érinti a hasznosító más termékeinek (pl. szörpök, szénsavas üdítők, 21.5 literes ballonos szikvíz) gyártási és forgalmazási jogát, azzal, hogy ha ezen termék gyártásánál a védett módon előállított szikvizet is felhasználják, akkor ez a tény a terméken a hasznosító köteles feltüntetni.

26. Az eljárás alá vont által megkötött hasznosítási szerződések eleinte megfogalmazták a területi kizárólagossági elvet is, azonban a Vj-57/2001. számú eljárásban meghozott határozatra figyelemmel az eljárás alá vont ezt a kitéfelt megszüntette a szerződésekben. A vizsgálat arra vonatkozó adattal nem szolgált a Versenytanács számára, hogy az eljárás alá vont és a hasznosítók által követett gyakorlat a módosított tartalmú hasznosítási szerződés rendelkezéseitől eltérően alakulna.

V.

A vizsgálati jelentés

27. A vizsgáló szerint a fogyasztók a szikvízes palackok csomagolásának esztétikáját értékelik, a rajtuk lévő feliratok nem befolyásolják döntéseiket.

28. Az eljárás alá vont által megkötött hasznosítási szerződésekben jelenleg semmiféle területi, települési csoport nincs meghatározva abban. Az eljárás alá vont a korábbi hasznosítási szerződések 4. pontjában megfogalmazott területi kizárólagossági elvet a Versenytanács Vj-56/2000. számú ügyben hozott határozatára figyelemmel 2001-ben megszüntette. Olyan adat nem került feltárára, amely azt bizonyítná, hogy a korábbi gyakorlat továbbra is érvényesülne.

29. A vizsgáló szerint az eljárás alá vont nincs gazdasági erőfölényben, így azzal nem élhetett vissza. A piacon jelentős számú versenytárs van jelen, a máshozfordulás lehetősége és a helyettesíthetőség jelenleg fennáll, így nincs lehetősége az eljárás alá vontnak jelenleg, hogy gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathassa.

30. A vizsgálat szerint nem állapítható meg, hogy az eljárás alá vont a Tpv. 8., 11. vagy 21.§-ába ütköző magatartást tanúsított volna, ezért az eljárás megszüntetését indítványozta.

VI. Jogi háttér

31. A Tpv. 8.§-ának (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A Tpv. alkalmazásában fogyasztó a megrendelő, a vevő és a felhasználó. A (2) bekezdés a) pontja alapján a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha a) az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

32. A Tpv. 11.§-ának (1) bekezdése alapján tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. A (2) bekezdés példálózóan meghatározza, hogy ez a tilalom különösen mely magatartásokra vonatkozik.

33. A Tpv. 21.§-a leszögezi, tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni. A cikkely részletezi, hogy különösen mely magatartások ütköznek ebbe a tilalomba.

34. A Tpv. 22.§-ának (1) bekezdése szerint gazdasági erőfölényben van az érintett piacon (14. §), aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására. A (2) bekezdés előírja, a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell különösen

a) azt, hogy az érintett piacra való belépés és az onnan történő kilépés milyen költségekkel és kockázattal jár, illetve, hogy milyen műszaki, gazdasági vagy jogi feltételek megvalósítását igényli,

b) a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, illetve annak alakulását,

c) az érintett piac szerkezetét, a piaci részesedések arányát, a piac résztvevőinek magatartását, valamint a vállalkozásnak a piac alakulására gyakorolt gazdasági befolyását.

35. A Tpv. 77.§-a (1) bekezdésének j) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában a Tpv. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljárást megszünteti. A Tpv. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az eljárást megszünteti, ha nem látja indokoltnak annak folytatását, illetve megállapítja, hogy az eljárás alá.vont ügyfél a törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el.

VII. A Versenytanács döntése

36. A fogyasztó a piac központi szereplője, döntése, választása alapvetően meghatározza a gazdasági verseny kimenetelét. A vállalkozások által nyújtott, megtévesztésre alkalmas tájékoztatás félrevezeti a fogyasztót, döntési szabadságát csökkenti vagy megszünteti, ez pedig a piacműködés zavaraihoz vezet(het), s a valóságos érdemeihez képest versenytársaival szemben aránytalan előnyhöz juttathatja az adott vállalkozást.

A versenyjogsértés megállapításához csak a fogyasztói döntés szempontjából lényeges körülményre vonatkozó megtevesztés vezethet. Lényegesnek az a körülmény számít, mely a fogyasztó döntésére kihatással lehet.

A Versenytanács osztja a vizsgáló véleményét, a szikvíz termékek közül választó végfogyasztók versenyjogilag releváns döntésére érdemben nincs befolyással az, hogy a szikvizes palack „nemzetközi szabadalommal/ipari mintaoltalommal/térbeli védjeggyel védett” vagy sem, s erről a palack nyújt-e valamilyen tájékoztatást vagy sem. Ennek megfelelően az eljárás alá vont ezzel kapcsolatos magatartása nem alkalmas a szikvizet fogyasztani szándékozó fogyasztók befolyásolására, a Tpv. 8.§-a rendelkezéseinek a megsértésére, s így az sem vált szükségessé, hogy a Versenytanács részletesen tisztázza az adott palack védjegy jogi, mintaoltalmi helyzetét.

37. A Versenytanács abban is egyetért a vizsgálóval, hogy a szikvizes palackok piacán nem áll fenn az eljárás alá vont gazdasági erőfölényes helyzete, függetlenül piaci részesedésétől. A Versenytanács szükségesnek tartja kiemelni, önmagában egy magas piaci részesedés léte nem jelenti azt, hogy egy vállalkozás erőfölényes helyzetben van.

A jelen esetben megállapítható, az eljárás alá vont nem tudja nagymértékben a piac többi résztvevőjétől függetlenül folytatni tevékenységét, úgy, hogy piaci magatartásának meghatározásakor nem kellene tekintettel lennie más piaci szereplők magatartására. Magyarországon több, jelentős kihasználatlan kapacitással rendelkező vállalkozástól szerezhető be a szikvizes palackok, így fennáll a máshoz fordulás lehetősége. Az új szereplők piacra lépésének nincs különösebb akadálya, s adott az import lehetősége is.

Mivel az eljárás alá vont erőfölényes helyzete nem áll fenn, nem vált szükségessé annak megvizsgálása, hogy az eljárás alá vont visszaélésszerű magatartást tanúsított-e vagy sem. Mindennek megfelelően nem volt megállapítható, hogy az eljárás alá vont a Tpv. 21.§-ába ütköző magatartást tanúsított.

38. A Tpv. értelmében a vállalkozások megállapodásai céljuk vagy hatásuk szerint lehetnek versenykorlátozóak. A versenyjogi tilalmat kimondó rendelkezés alkalmazásához elég akár a hatás bekövetkezésének a lehetősége is, azzal, hogy a jogsértő magatartás versenyjogilag releváns hatása lehet közvetlen, közvetett, tényleges vagy potenciális. Önmagában az sem zárja ki, hogy a megállapodás célja vagy hatása szerint versenykorlátozónak legyen tekinthető, ha annak egyébként vannak pozitív célkitűzései vagy hatásai is, akár olyanok is, amelyeket – külön, magukban tekintve – a versenyjog is ilyenként elismer.

A vizsgálat nem tárt fel olyan adatot, amely azt bizonyítaná, hogy az eljárás alá vont és a vele hasznosítási szerződést kötő felek közötti megállapodás ármeghatározásra, illetve területi felosztásra is kiterjedne. Az eljárás alá vont által megkötött hasznosítási szerződéseken nyugvó, a 1.500 körüli versenytárs közül negyvennél kevesebb vállalkozást magában foglaló rendszer az ásványvizeket, illetve a palackozott szénvasas vizeket nem tartalmazó, szűkebb érintett piacmeghatározás esetén sem alkalmas a gazdasági verseny versenyjogilag releváns korlátozására. Mivel ez a szűkebben meghatározott érintett piacon is megállapítható, nem vált szükségessé, hogy a Versenytanács részletesen vizsgálja a szikvíz, a palackozott szénvasas víz és az ásványvíz piac közötti kapcsolatot, annak lehetőségét, hogy az érintett piac a szikvíz piacnál szélesebben is meghatározható-e. Mindezek alapján az eljárás alá vont esetében nem volt megállapítható a Tpv. 11.§-a rendelkezéseinek a megsértése.

39. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást a Tpvt. - a törvény 77.§-a (1) bekezdésének j) pontja által felhívott - 72.§-a (1) bekezdése a) pontjának második fordulata alapján megszüntette.

40. A Tpvt. 54.§-ának (1) bekezdése szerint az ügyfelet az eljárásban törvényes képviselője, illetve meghatalmazottja képviseli. A (2) bekezdés c) pontja értelmében meghatalmazottként ügyvéd és ügyvédi iroda is eljárhat. A (4) bekezdés első mondata kimondja, hogy a meghatalmazást írásba kell foglalni.

A Versenytanács megjegyzi, a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az eljárás alá vont képviseletében nem járt el képviseletre feljogosító írásbeli meghatalmazással rendelkező ügyvéd vagy ügyvédi iroda. Az eljárás alá vont által a Mórocz Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Batthyány u. 7.) részére korábban adott meghatalmazás az ügyvédi irodát kizárólag a B-1/2004. számú bejelentéses eljárásban való képviseletre jogosította fel. A Versenytanács nem rendelkezett az ügyvédi iroda részére a jelen Vj-27/2004. szám alatt folyamatban lévő eljárásban történő képviseletre vonatkozó meghatalmazással, így az ügyvédi irodát képviselőnek tekinteni nem tudta. Az ügyvédi iroda egyébiránt a versenyfelügyeleti eljárásban nem is lépett fel képviselőként, csak a Versenytanács által az eljárás alá vont részére megküldött előzetes állásponttal kapcsolatban küldött meg egy beadványt.

41. A Versenytanács határozatát a Tpvt. 74.§-a második mondatának figyelembevételével tárgyaláson kívül hozta meg.

42. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83.§-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2005. március 31.